

حمایت از خانواده و جوانی جمعیت

آینده را تنها نگذاریم

شناسنامه پمفلت آموزشی	
عنوان	حمایت از خانواده و جوانی جمعیت
تهیه کننده	دفتر آموزش بیمارستان
تأیید کننده	کمیته آموزش به بیمار
سال تهیه	۱۴۰۲
سال بازنگری	۱۴۰۵
ناظر کیفی	دکتر محمد داوود محبی
منابع	مقالات علمی و سایت‌های معتبر

جوانی جمعیت

در جامعه امروزی داشتن فرزند در نهاد خانواده و جمعیت جوان در جامعه یک هنجار ارزشمند است به گونه ای که مطابق پیمایش های ملی خانواده نگرش مردم نسبت به فرزندآوری در قیاس با دهه های گذشته بیشتر شده است، به گونه ای که در سال ۱۳۹۸ بیش از ۴۰ درصد از مردم اعلام نمودند که تمایل به داشتن حداقل ۴ فرزند دارند . این مساله ضرورت حمایت های مختلف قانونی و سیاسی جهت رفع موانع و مسائل پیش روی خانواده ها نظیر هزینه بالای معیشت خانواده ها و فشارهای اقتصادی، هزینه های بالای بارداری، زایمان و درمان ناباروری و فقدان پوشش بیمه ای، شیوع سقط جنین را ایجاب می نماید که موانع عمده ای در فرزندآوری در جامعه می باشند. منجر شده رشد جمعیت به کمترین میزان خود در یک قرن اخیر رسیده است.

قانون حمایت از جوانی جمعیت

قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت» مشتمل بر ۷۳ ماده و ۸۱ تبصره و ۲۳۶ تکلیف قانونی در جلسه مورخ ۱۴۰۰/۷/۲۴ کمیسیون مشترک طرح جوانی جمعیت و حمایت از خانواده مجلس شورای اسلامی بر اساس اصل ۸۵ قانون اساسی تصویب گردید و پس از موافقت مجلس با اجرای آزمایشی آن به مدت ۷ سال، در تاریخ ۱۴۰۰/۸/۱۰ به تأیید شورای نگهبان رسید.

جوانی جمعیت

طبق موانع گفته شده علیرغم تمایل و نگرش مثبت خانواده ها به داشتن فرزندان بیشتر، باعث کاهش ۲۰ درصدی میزان مولید طی سالیان اخیر گردیده است . همچنین رشد جمعیت به کمترین میزان خود در یک قرن اخیر رسیده است که زنگ خطری جدی برای نهاد خانواده و نظامات اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، علمی و امنیتی به شمار می آید به نحوی که طبق برآوردهای بین المللی ایران تا ۲۰ سال آینده جزو پیرترین کشورهای جهان خواهد بود.

معایب تک فرزندی

این روزها به هر یک از خانواده های تک فرزند که می رسیم و حرف از بچه بیشتر می زنیم، حرف های کلیشه ای و تکراری می شنویم، حتی خودمان هم شاید اینطور فکر کنیم که یا بچه نداشته باشیم یا اگر هم به فرزندآوری توجه می کنیم، تنها یک بچه داشته باشیم دلائلش نیز ظاهراً برایمان منطقی است اما زمانی که چند سال می گذرد و تنها یک بچه را بزرگ می کنیم، تفکراتمان نسبت به گذشته تغییر می کند. این تغییر تفکر می تواند حتی برای والدین هم رخ ندهد اما فشار روانی زیادی را برای تک فرزندها به همراه داشته باشد معایب تک فرزندی شامل:

- ✓ **استرس و اضطراب :** استرس در بین خانواده های تک فرزند بیشتر از پرجمعیت است چرا که خیلی والدین دائم نگران هستند که اتفاقی برای بچه شان بیافتد
- ✓ **کاهش نقش حمایت گری :** در خانواده های چند فرزند حمایت گری و همیاری فرزندان از هم زیاد است، حتی بعد از فوت والدین، ولی در خانواده های تک فرزند بعد از فوت والدین، فرزندان تنها می شوند.
- ✓ **احساس تنهایی :** کی از مهمترین معایب تک فرزندی احساس تنهایی بچه ها است که در پرسشنامه های مختلفی ارتباط مستقیم با هم پیدا کرده اند یعنی با تک فرزندی احساس تنهایی بیشتر می شود.

فرزندآوری و تشکیل خانواده

از جنبه های مهم زندگی به شمار می آید و فرزند در خانواده ایرانی از اهمیت زیادی برخوردار است. فرزندآوری پدیده فردی نیست که انتخاب شخصی زوجین باشد. بلکه یک رویداد و اتفاق اجتماعی است که عوامل متعددی را تحت تاثیر قرار می دهد. این عوامل شامل:

- (۱) **جوانی جمعیت :** مهم ترین و عمده ترین تاثیر فرزندآوری، داشتن جامعه ای جوان و پویا برای کشور است.
- (۲) **نشاط والدین:** فرزندآوری سبب نشاط و سلامت روانی و انگیزه والدین می شود.

۳) امید به زندگی: ورود فرزند به خانواده، گرمی و صمیمیت را وارد خانه می‌کند. با به دنیا آمدن فرزندان، امید و آرزو در والدین افزایش می‌یابد.

۴) احساس علاقه‌مندی: وقتی زوجین صاحب فرزند می‌شوند احساس دوست داشتن و دوست داشته شدن در آنها با معنای متفاوت و جدیدی شکل می‌گیرد.

۵) احساس ارزشمندی: والدین برای فرزندان خود کارهایی انجام می‌دهند تا نیازهایشان برطرف شود، احساس قدرت، ارزشمندی و مفید بودن به آنها می‌دهد.

۶) پایداری خانواده: والدین با تولد فرزندان، تجربه‌های جدیدی به دست می‌آورند.

سیاست‌های کلی جمعیت ابلاغی مقام معظم رهبری حضرت

آیت الله خامنه‌ای

رهبر معظم انقلاب اسلامی در ۳۰ اردیبهشت ماه ۱۳۹۳ سیاست‌های کلی «جمعیت» را که براساس بند یک اصل ۱۱۰ قانون اساسی و پس از مشورت با مجمع تشخیص مصلحت نظام تعیین شده است، ابلاغ کردند. متن ابلاغیه رهبر انقلاب به رؤسای قوای سه‌گانه و رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام به شرح زیر است: بسم الله الرحمن الرحيم با عنایت به اهمیت مقوله جمعیت در اقتدار ملی؛ و با توجه به پویندگی، بالندگی و جوانی جمعیت کنونی کشور به عنوان یک فرصت و امتیاز؛ و در جهت جبران کاهش نرخ رشد جمعیت و نرخ باروری در سالهای گذشته، سیاست‌های کلی جمعیت ابلاغ می‌گردد. با در نظر داشتن نقش ایجابی عامل جمعیت در پیشرفت کشور، لازم است برنامه‌ریزی‌های جامع برای رشد اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشور متناسب با سیاست‌های جمعیتی انجام گیرد.

همچنین ضروری است با هماهنگی و تقسیم کار بین ارکان نظام و دستگاه‌های ذیربط در این زمینه، اقدامات لازم با دقت، سرعت و قوت صورت گیرد و نتایج رصد مستمر اجرای سیاست‌ها گزارش شود:

۱- ارتقاء پویایی، بالندگی و جوانی جمعیت با افزایش نرخ باروری به بیش از سطح جانشینی.

۲- رفع موانع ازدواج، تسهیل و ترویج تشکیل خانواده و افزایش فرزند، کاهش سن ازدواج و حمایت از زوجهای جوان و توانمندسازی آنان در تأمین هزینه‌های زندگی و تربیت نسل صالح و کارآمد.

۳- اختصاص تسهیلات مناسب برای مادران به ویژه در دوره بارداری و شیردهی و پوشش بیمه‌ای هزینه‌های زایمان و درمان ناباروری مردان و زنان و تقویت نهادها و مؤسسات حمایتی ذیربط و.....

سیاست‌های تشویقی ایران برای افزایش فرزندآوری (طرح جوانی جمعیت)

تسهیلات و برنامه‌های حمایتی پیش‌بینی شده در قانون شامل:

۱) وام قرض‌الحسنه ولادت، ۱۰ میلیون برای هر فرزند: به منظور تحقق بند ث ماده ۱۰۲ قانون برنامه ششم توسعه، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است برای متولدین سال ۱۴۰۰ به بعد، با استقرار سامانه‌ی تسهیلات قرض‌الحسنه فرزند، از طریق کلیه بانک‌ها و مؤسسات اعتباری از محل پس‌انداز و جاری قرض‌الحسنه نظام بانکی نسبت به پرداخت «تسهیلات قرض‌الحسنه تولد فرزند» اقدام نماید

۲) احداث مهدکودک در تمامی ادارات: کلیه دستگاه‌های مذکور در ماده ۲۹ قانون برنامه ششم توسعه مکلفند با مشارکت بخش خصوصی و یا به صورت خرید خدمات نسبت به تأمین مهدکودک برای نگهداری کودکان مادران شاغل در همان دستگاه اقدام نمایند

۳) افزایش حق اولاد در فیش حقوقی کارمندان: دولت مکلف است برای کلیه گروه‌های مختلف حقوق بگیر در دستگاه‌های مذکور در ماده ۲۹ قانون برنامه ششم توسعه و همچنین نیروهای مسلح، وزارت اطلاعات، سازمان انرژی اتمی (به استثنای مشمولین قانون کار جمهوری اسلامی ایران) از قبیل کارکنان کشوری و لشکری، اعضای هیات علمی دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی و پژوهشی و قضات، از ابتدای سال ۱۴۰۱، به مدت ۵ سال، افزایش حقوق سالانه را در سقف ردیف حقوق و جبران خدمت به گونه‌ای اعمال نماید که هر ساله، کمک هزینه اولاد و حق عائله‌مندی مشمولین این ماده در چارچوب افزایش سنواتی حقوق و دستمزد به ترتیب به میزان صد درصد (۱۰۰٪) و پنجاه درصد (۵۰٪) افزایش یابد.

۴) ۹ ماه مرخصی زایمان برای مادران: مدت مرخصی زایمان با پرداخت تمام حقوق و فوق‌العاده‌های مرتبط به نه ماه تمام افزایش یابد. در صورت درخواست مادر تا دو ماه از این مرخصی در ماه‌های پایانی بارداری قابل استفاده است. مرخصی مزبور برای تولد دو قلو و بیشتر، دوازده ماه می‌باشد

برنامه اصلاحی و پژوهشی برای جوانی جمعیت

- ✓ برنامه‌های آموزش عمومی:
- ✓ برنامه‌های آموزشی بهداشت و درمان:
- ✓ بهبود کیفیت زایمان طبیعی و تسهیلات ویژه برای آن
- ✓ فرهنگ سازی در قانون

کاهش فرزندآوری کاهش نشاط جامعه

baharanhospital@zamus.ac.ir

آدرس: خیابان امام خمینی ره- روبروی اداره غله

تلفن: ۰۵۴-۳۳۵۱۳۷۷۸